

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Uitgaventoetsing 5: Evaluatie van de bestedingsregels
cashbudgetten bij persoonlijke financiering - Plan van Aanpak**

Samenvatting

In uitvoering van het regeerakkoord en de mededeling aan de Vlaamse regering van 14/02/2025 worden 16 uitgaventoetsingen voorzien.

In deze mededeling wordt het plan van aanpak voor de uitgaventoetsing nummer 5 mbt. de bestedingsregels cashbudgetten bij persoonsvolgende financiering opgenomen.

Dit omvat de onderzoeksanpak en -timing en beschrijft tevens de samenstelling van de projectgroep, de betrokken actoren en de raming van de kost om de uitgaventoetsing uit te voeren.

De doelstelling van het onderzoek is aanbevelingen te formuleren inzake de bestedingsregels van de cashbesteding van persoonsvolgende budgetten om meer kostenefficiënt de beschikbare middelen in te zetten en mogelijke besparingen aan te geven.

Het plan van aanpak werd bijgestuurd ingevolge opmerkingen van de Inspectie van Financiën en van de stuurgroep. Daar waar er niet werd ingegaan op de opmerkingen van de Inspectie van Financiën en de stuurgroep, wordt het verantwoord in de mededeling.

1. SITUERING

Sedert 1 januari 2023 hebben de gewijzigde Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) en het bijhorende Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (BVCO) zowel brede heroverwegingen als uitgaventoetsingen in de regelgeving verankerd.

Uitgaventoetsingen zijn in de regelgeving gedefinieerd als systematische, diepgaande en specifieke onderzoeken van uitgavencategorieën met een substantiële budgettaire impact om bij constant beleid de doeltreffendheid of doelmatigheid van het beleid te verbeteren.

Via de mededeling “Uitgaventoetsingen legislatuur 2024-2029” (14 februari 2025) maakte de minister van Begroting kenbaar over welke onderwerpen nieuwe uitgaventoetsingen voor deze legislatuur werden afgesproken en op welke manier deze moeten worden uitgevoerd.

Er worden 16 uitgaventoetsingen ingepland in de legislatuur 2024-2029, waaronder de evaluatie van de bestedingsregels cashbudgetten bij persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap (Uitgaventoetsing 5).

2. PLAN VAN AANPAK

De voorliggende mededeling legt het plan van aanpak vast m.b.t. de uitvoering van deze uitgaventoetsing. Dit plan van aanpak werd uitgewerkt door de projectgroep en voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en aan de centrale stuurgroep. Het plan werd op verschillende vlakken bijgestuurd op basis van de adviezen.

Het VAPH wenst in deze uitgaventoetsing een overzicht te geven van

- De bestedingsregels bij cash aanwending van een persoonsvolgend budget (PVB) voor meerderjarigen en van een persoonlijk assistentiebudget (PAB) voor minderjarigen.
- De rapportering en monitoring van de bestedingen.
- De resultaten van de ex-post controles (controle op rechtmatigheid van besteding conform de bestedingsregels).
- De mate waarin het vrij besteedbaar deel bijdraagt aan de doelstelling van persoonsvolgende budgetten.
- De redenen van onderbenutting van het persoonsvolgend budget.
- Knelpunten die zorgen voor het niet kunnen besteden of leiden tot onrechtmatige besteding.
- Aanbevelingen die leiden tot het verbeteren van de informatievergaring.
- Beleidsconclusies die kunnen getrokken worden uit bestaande informatie en bevragingen.
- Aanbevelingen tot het realiseren van een besparing.

De Vlaamse Regering heeft reeds in de conceptnota 'Naar een vernieuwd, geïntegreerd zorg- en ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap' van 23 mei 2025 beslist om de bestedingsregels bij cash besteding aan te scherpen. Binnen het VAPH is daarom reeds een project opgestart om handicapspecifieke zorg te definiëren en intern ook voorstellen te formuleren voor het verhogen van de doelmatigheid en doeltreffendheid bij het aanwenden van de budgetten.

Ook worden door het VAPH doeltreffendheidscontroles uitgewerkt die in de toekomst zullen uitgerold worden en die specifiek gericht zullen zijn op het meten van de doeltreffendheid van de besteding. Deze zijn op dit ogenblik nog niet in uitvoering.

Het plan van aanpak bevat conform artikel 3/1, §2 en §3 BVCO volgende elementen:

- de (budgettaire) scope van het onderzoek;
- een duidelijke omschrijving en invulling van het onderwerp;
- het voorstel van de onderzoeksmethoden dat zal worden gehanteerd;
- de timing van de uitgaventoetsing;
- wie er betrokken wordt in het proces;
- de raming van de kost om de uitgaventoetsing uit te voeren.

3. ADVIES INSPECTIE VAN FINANCIËN EN STUURGROEP

De **Inspectie van Financiën** verleende een gunstig advies aan het ontwerp, met een aantal opmerkingen. Hierop wordt verder ingegaan.

- Onduidelijkheid over de begrippen cash- en voucherbesteding, ...
Het plan van aanpak werd aangevuld zodat het begrijpelijker werd voor de niet-ingewijde lezer.
- Het VAPH zou zelf ook een analyse kunnen maken en beleidsconclusies trekken om naast deze van de externe partner te leggen
Het VAPH zal dit effectief opnemen.
- Op vraag van de Inspectie van Financiën werden de onderzoeksvragen geherformuleerd.
Deze werden nog verder aangepast op suggestie van de stuurgroep.
- De Inspectie van Financiën (én de stuurgroep) is van oordeel dat een (beperkte) bevraging van de gebruikers aangewezen is.
In het bijgestelde plan van aanpak is een beperkte bevraging opgenomen.

Een antwoord op de opmerkingen van IF werd opgenomen aan de nota die aan de stuurgroep werd bezorgd. Deze is opgenomen als bijlage2.

De **stuurgroep** herneemt het voorstel om toch een (beperkte) bevraging van de gebruikers op te nemen in het onderzoek en om de tussentijdse rapportering vroeger te plannen zodat een bijsturing mogelijk is.

Als antwoord op punctuele vragen van de stuurgroep wordt het volgende opgenomen:

- Voucherbesteding wordt niet opgenomen in de scope. De titel van de uitgaventoetsing bepaalt specifiek de bestedingsregels bij cashbesteding. Een onderzoek naar de voucherbesteding is in het vooropgesteld tijdsbestek niet haalbaar.
- De nieuwe definitie van handicapspecifieke ondersteuning kan nog niet opgenomen worden in het plan van aanpak, omdat het nog niet politiek gevalideerd is door de Vlaamse Regering. Dit zal pas medio 2026 klaar zijn.
- De interne analyse die gebeurt in het kader van het project voor het aanscherpen van de bestedingsregels in uitvoering van de conceptnota, zal naast de aanbevelingen van de externe onderzoeker gelegd worden.
- In de budgettaire scope is het huidig aandeel cashbesteding opgenomen. Het aandeel is vrij stabiel, kent jaarlijks een lichte stijging.
Het totaalbedrag zal stijgen in de volgende jaren in functie van het uitbreidingsbeleid, maar de grootteorde blijft dezelfde.
Het voucheraandeel werd toegevoegd in de tabel.
- Wat betreft de representativiteit van de geraadpleegde instanties, die kan inderdaad niet gegarandeerd worden in de korte tijdspanne. Om dat te bereiken is een ruime bevraging noodzakelijk. Het garanderen van de representativiteit van de bevraagde actoren is evenwel ondergeschikt aan de doelstelling van de uitgaventoetsing, met name het aanbieden van voorstellen om de doelmatigheid en doeltreffendheid te verhogen. Ook als niet alle mogelijke voorstellen in kaart zullen gebracht worden, verhindert het niet dat er ruime mogelijkheden zijn tot het vergaren van voorstellen tot verbetering, besparing of verhoging van de doelmatigheid of doeltreffendheid.
- De hoogte van het vrij besteedbaar deel hangt samen met de budgetcategorie waarin de persoon met een handicap is ingedeeld bij de toewijzing van een PAB/PVB. Een vrij besteedbaar deel kan gecombineerd worden met een voucherbesteding (ten belope van maximaal het PVB verminderd met het vrij besteedbaar deel dan).

4. TIMING

Op vraag van de stuurgroep wordt de tussentijdse rapportering van het onderzoek vervroegd om desgevallend een bijsturing mogelijk te maken.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ